Almannamálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 3. november 2017
Mál nr.: 16/00052
Málsviðgjørt: PL/MFH/HP/MM

Løgtingsmál nr. xx/2017: Uppskot til broyting í løgtingslóg um viðbót til ávísar pensjónistar v.fl.

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um viðbót til ávísar pensjónistar v.fl.

(Pensjónsnýskipan)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 35 frá 16. apríl 1997 um viðbót til ávísar pensjónistar v.fl., sum broytt við løgtingslóg nr. 135 frá 19. desember 2014, løgtingslóg nr. 10 frá 9. februar 2001, løgtingslóg nr. 58 frá 10. mai 2000, løgtingslóg nr. 28 frá 13. mars 2000, løgtingslóg nr. 65 frá 15. mai 2012, løgtingslóg nr. 115 frá 24. november 2016, løgtingslóg nr. 104 frá 11. november 2010 og løgtingslóg nr. 48 frá 6. mai 2016 verða gjørdar hesar broytingar:

1. Í § 1 verður aftaná stk. 1 sum nýtt stk. sett:
"*Stk. 2.* Fólkapensjónistur, ið er føddur aftaná 31. desember 1952, hevur ikki rætt til viðbót sambært stk. 1."
Stk. 2 verður eftir hetta stk. 3.

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. desember 2019 og er galdandi fyri útgjald av veitingum frá og við januar 2020.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsøkir til uppskotið

Um pensjónsnýskipanina
Høvuðsendamálini við pensjónsnýskipanini eru:

1. At tryggja øllum eina góða pensjón
Øll tey, ið hava lítla ella onga inntøku framíhjá, fara at fáa meira at liva av. Eisini verður møguleiki fyri at fáa framskundaða pensjón, soleiðis at tey, ið eru kropsliga ella sálarliga slitin av arbeiðsávum, kunnu fara frá, áðrenn tey náa fólkapensjónsaldur.

2. At eggja fólki at arbeiða eftir pensjónsaldur
Tey, ið ynskja at arbeiða eftir pensjónsaldur fara at kunna velja at útseta fólkapensjónina, og afturfyri fáa hægri pensjónsútgjald, tá farið verður á pensjón. Eisini lækkar mótrokningarprosentið í viðbótini úr 60% niður í 40%, samstundis sum mótrokning millum hjún verður strikað.

3. At styrkja búskaparliga haldførið
Pensjónsaldurin hækkar ½ ár í 2025 og síðan aftur ½ ár í 2030. Síðan verður sett í verk ein skipan, har pensjónsaldurin verður treytaður av gongdini í miðal lívsævi hjá fólki, ið hava nátt fólkapensjónsaldur. Almannapensjónin verður í størri mun lagað til aðra inntøku, og land og kommunur fáa fleiri skattainntøkur so hvørt talið av pensjónistum hækkar við tað at útgjaldið úr Samhaldsfasta hækkar og fleiri fara at fáa pensjónsviðbót, ið bæði verða skattað við útgjald.

Nærri kunning um samlaðu pensjónsnýskipanina er í hjálagda fylgiskrivi "Pensjónsnýskipan 2020".

Hetta uppskotið er ein partur av lógarpakkanum um pensjónsnýskipan, sum er sett saman av fleiri øðrum lógarbroytingum, sum verða løgd fyri Løgtingið saman við hesum uppskoti. Viðbót til ávísar pensjónistar hevur nøkur lýti, og ein pensjónsnýskipan er sostatt eitt høvi at skipa fíggjarligu viðurskiftini hjá fólkapensjónistum øðrvísi.

Viðbót til ávísar pensjónistar er ein partur av uppihaldsgrundarlagnum hjá fólkapensjónistum við lágum inntøkum og hevur sostatt sama endamál sum viðbótin í fólkapensjónini. Men viðbót til ávísar pensjónistar hoyrir undir eina aðra lóg, sum er við til at gera inntøkuviðurskiftini hjá fólkapensjónistum meira torgreidd. At viðbót til ávísar pensjónistar dettur burtur í einum, tá árliga inntøkan aftrat fólkapensjón og Samhaldsfasta fer upp um 60.000 kr. (80.000 hjá hjúnum), er eisini óheppið. Ein inntøka á 1 kr. hægri enn markið á 60.000 kr. merkir, at ein fólkapensjónistur missir 7.608 kr.

1.2. Galdandi lóggáva
Viðbót til ávísar pensjónistar verður veitt støkum pensjónistum, sum hava skattskylduga inntøku aftrat fólkapensjón og Samhaldsfasta, sum er lægri enn 60.000 kr. Hjún, sum hava skattskylduga inntøku aftrat fólkapensjón og Samhaldsfasta, sum er lægri enn 80.000 kr., hava eisini rætt til viðbót til ávísar pensjónistar. Hjúnini fáa tó bert eina veiting – t.v.s. ikki eina veiting í part.

Viðbót til ávísar pensjónistar er 7.608 kr. um árið og verður útgoldin mánaðarliga. Viðbótin er ikki skattskyldug.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Persónar, sum eru føddir eftir 31. desember 1952, fáa við uppskotinum ikki longur rætt til viðbót til ávísar pensjónistar. T.v.s., at tey, sum blíva fólkapensjónsistar frá og við ár 2020 ikki fara at hava rætt til veitingina – tað eru tey, sum fáa fólkapensjón sbrt. pensjónsnýskipanini. Í staðin hækkar viðbótin í fólkapensjónini, soleiðis at samlaða inntøkan eftir skatt hjá fólkapensjónistum verður áleið tann sama, sum hjá teimum fólkapensjónistum, ið fáa fólkapensjón sbrt. higartil galdandi pensjónsskipan.

Inntøka hjá fólkapensjónistum uttan aðra inntøku enn fólkapensjón og Samhaldsfasta, áðrenn og eftir skatt

	Støk		**Gift**	
	Verandi (2017)	*Nýskipan (2020)*	*Verandi (2017)*	*Nýskipan (2020)*
Grundupphædd	43.068	43.068	32.796	32.796
Viðbót	45.252	57.348	36.372	42.444
Viðbót til ávísar pensjónistar	7.608	-	3.804	-
Samhaldsfasti (írokn. mett framskriving)	48.300	67.500	48.300	67.500
Ársinntøka áðrenn skatt	**144.228**	**167.916**	**121.272**	**142,740**
Skattur og gjøld í alt	20.852	31.699	17.597	26.250
Inntøka um árið eftir skatt og gjøld	**123.376**	**136.217**	**103.675**	**116.490**
Inntøka um mðr. eftir skatt og gjøld	**10.281**	**11.351**	**8.640**	**9.708**

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Persónar, sum fáa fólkapensjón sbrt. pensjónsnýskipanini, fara ikki at hava rætt til viðbót til ávísar pensjónistar. Í staðin hækkar viðbótin í fólkapensjónini, soleiðis at inntøkan ikki broytist stórvegis.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Umframt at uppskotið verður lagt til almenna hoyring á heimasíðuni hjá Løgmansskrivstovuni, verður uppskotið eisini sent beinleiðis til eina røð av hoyringspørtum. Fyri eitt samlað yvirlit yvir hoyringspartar verður víst til Fylgiskjal 2 “Trygg og varandi pensjónsskipan”.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur ikki við sær fíggjarligar avleiðingar av týdningi fyri landskassan. Frá 2020 fer talið av fólkapensjónistum, sum hava rætt til viðbót til ávísar pensjónistar, at lækka og harvið eisini útreiðslurnar til endamálið. Men samstundis fer talið av fólkapensjónistum, sum hava rætt til hægri viðbót í fólkapensjónini, at hækka.

Hetta uppskotið er partur av lógarpakkanum um pensjónsnýskipan, og skulu fíggjarligu avleiðingarnar av lógarpakkanum tí síggjast í eini heild.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur ikki við sær umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur við sær avleiðingar fyri ein ávísan samfelagsbólk soleiðis, at fólkapensjónistar, føddir aftaná 31. desember 1952, ikki longur hava rætt til veitingina.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Uppskotið hevur ikki við sær ávirkan á millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Uppskotið hevur ikki við sær ávirkan á tvørgangandi millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.9. Marknaforðingar

Ongar kendar marknaforðingar eru á økinum.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv.

2.11. Skattir og avgjøld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um skattir og avgjøld.

2.12. Gjøld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um gjøld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?
Uppskotið áleggur ikki fólki skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?
Uppskotið leggur ikki heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella kommunurnar.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?
Uppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?
Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndug-leikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelags-bólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1
Ein av høvuðstættunum í pensjónsnýskipanaruppskotinum er at gera pensjónsveitingarnar einfaldari og meira gjøgnumskygdar. Hetta hevur við sær, at almannapensjónin framyvir verður samansett av grundupphædd og viðbót. Hetta merkir, at fólkapensjónistar frá 1. januar 2020 ikki longur hava rætt til viðbót til ávísar pensjónistar. Viðbótin hevur í dag sama endamál sum vanliga viðbótin til fólkapensjón. Talan er um uppihaldsveiting, sum verður veitt pensjónistum við lágum inntøkum. Viðbót til ávísar pensjónistar er tó skipað øðrvísi og hevur nakrar óhepnar avleiðingar. Tí verður viðbót til ávísar pensjónistar frameftir ikki partur av fólkapensjónini, og viðbótin í fólkapensjónini hækkar í staðin, soleiðis at tey, ið ikki hava, ella bert hava smávegis av inntøku afturat pensjónini, varðveita eins høga tøka inntøku, sum tey hava í dag – hetta hóast tey missa rætt til viðbótina.
Tí er neyðugt at broyta galdandi lóg soleiðis at tað greitt framgongur av lógartekstinum, at fólkapensjónistar, ið eru føddir aftaná 31. desember 1952, ikki hava rætt til hesa veiting.

Til § 2
Gildiskoma.

Almannamálaráðið, 3. november 2017.

Eyðgunn Samuelsen
landsstýrismaður

/ Eyðun Mohr Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:
Fylgiskjal 1: Javntekstur
Fylgiskjal 2: “Trygg og varandi pensjónsskipan”